هونەرمەند "نەسرین مەرجان" یەکەم ئافرەتی کورد بووە چۆتە کۆلێژی هونەر لە بەغدا.. ن- کامەران حاجی ئەلیاس

لە کوردستان زۆرێك لە بنەماڵەکان، دەبنە هاوکارێکی باشی نەوەکانیان بۆ ئەوەی بەحەزو ئارەزووەکانیان بگەن لە پێناویشیان قوربانی زۆریان داوە، ئەوەی مەبەستمە هەڵوەستەی لەسەر بکەم بەگشتی بنەماڵەیەکی هونەری دیاری،هەولێر و کوردستانە، ئەویش بنەماڵەی (مەرجان)-ە وە بەتایبەتیش هونەرمەند خاتوو (نەسرین مەرجان)-ە ئەو هونەرمەندەی وەکو یەکەم ئافرەت لە کوردستان بەمەبەستی برەودان بە هونەرەکەی لە ساڵی 1970 دەچێتە شاری بەغدا لە ئەکادیمای هونەرە جوانەکانی بەغدا دەخوێنێت..

سەرەتا پێمان باش بوو کورتەیەك لەسەر بنەماڵەی (مەرجان) باس بکەین، بابزانین نازناوی(مەرجان) چۆنە بۆتەپاشگری ناوەکەی نەسرین خان؟ مەرجان کێ بوو؟

(داپیرە) ی هونەرمەند نەسرین خان ناوی مەرجان بووە، لەبەر ئەوەی ئافرەتێکی سەلار و خان مان و بوێر و ڕچە شکێن و ئازابووە لەسەردەمی خۆیدا، لەبەر ئەو خەسڵەتانەجوانانەی نەنکی نازناوی مەرجان یان بۆ خانەوادەو بنەماڵەکەیان هەڵبژاردووە و تائێستا ناوێکی پرشنگدارە بۆ بنەماڵەی مەرجانەکان..

مام خدر مەرجانی باوکی یەکێك بووە لە هونەرمەندە میللییەکانی شاری هەولێر (زوڕناژەن، شمشاڵژەن و باڵەبانژەن) ێکی بەناوبانگ بووە، بێگومان ئەو هونەرە بە خڕوش و شادی بەخشەی باوکی کاردانەوەی لەسەر هونەرمەند بووەو لەگەڵ هونەرەکەی باوکیدا ژیاوە و هەنگاوی بۆ داهاتووی ناوە.

مام خدر مەرجانی باوکی نەسرین خان لە زوڕناژەنین پیاوێکی مەعلان و ماقووڵی مەجلیسی هەولێریان و خەڵکی دەوروبەرەکەی بوو، لەناو شار و لە دەشتی قەراج و کەندەناوە و مورکیە و شەمامك و خۆشناوەتی تا دەگاتە دۆڵی ئاکۆیان و باڵەکایەتی بەناوبانگ و خۆشەویست و لەبەردڵان بوو، کەم شایی و زەماوەند و بۆنە بەبێ زوڕنایەکەی مام خدر مەرجان تێدەپەڕی، ئەو سەردەستەی پیاوە جوان و خواستراوەکەی مەجلیسی پیاوماقوڵان و بەگزادان بوو.

لەهەر گۆشەیەکیماڵدا کتێب بوونی هەبوو بەت واتە چرایەك بە هەمیشە داگیرساوەو دەدرەوشێتەوە، ئەم بۆچوونە بۆ ئامێرەکانی مۆسیقاو تابلۆی هونەری هەروایە، کەواتە بوونی ئامێرە بەجۆش و هەست بزوێنەکانی وەك (زوڕنا و شمشاڵ و باڵەبان) بوونی تابلۆی هونەری لەناو خانەوادەکەی نەسرین مەرجان دا وەك چرایەکی گەش بوون هەموو کات ڕۆشنی بەدە و هەستی نەسرینی منداڵ و مێرمنداڵ بەخشیوە.
هونەرمەند نەسرین خدر مەرجان لە لە 10-6 1947 شاری هەولێر لەدایك بووە قۆناغەکانی خوێندنی وسەرەتایی و ناوەندی وئامادەیی هەر لەم شارە تەواو کردووە، بەهاندان و پاڵپشتی بنەماڵەکەیان بەتایبەتی هەردوو براکەی هونەرمەند واحید مەرجان و هونەرمەند یەحیا مەرجان وەك یەکەم ئافرەتی کوردلە کوردستان بەمەبەستی خوێندنی زانستی هونەری لە ساڵی 1970 دەچێتە ئەکادیمیای هونەرجوانەکانی بەغدا بەشی شێوەکاری لە لقی نیگار وەردەگیرێت، چوارساڵی خوێندن بەکارامەیی تەواو دەکات، لەوماوەی خوێندنی لە نێو ئەکادیمیا و دەرەوەی ئەکادیمیا بەشداری چەندین چالاکی هونەری کردووە.
هونەرمەند نەسرین مەرجان لەماوەی ژیانی هونەری خۆی بەشداری چەندین پیشانگەی شێوەکاری کردوە یەکەم پیشانگەی هاوبەشی لە شاری بەغدا لەگەڵ چەند هونەرمەندێکی کورد بووە لە بارەگای ئاژانسی دەنگ و باسی عێراق لەژێر چاودێری سیاسەتمەداری کوردی کۆچکردوو سەیدا (ساڵح یوسفی) بووە، هەر لەساڵی 1973 وەك ئەکتەر بەشداری چەندین زنجیرە درامای تەلەفزیۆنی کردووە، لە بۆنە نیشتمانییەکان بەشداری کارای هەبووە، بەتایبەتیش یادەکانی نەورۆز لەشاری بەغدا.
نەسرین خان وەکو پێشکەش کارێکی لێهاتوو لە ساڵی 1973 بەرنامەیەکی هونەری بەناوی (جیهانی هونەر) پێشکەش دەکرد،کە بەرنامەیەکی هەفتانە ی تەلەفزیۆنی بوو،لەهەمان کاتدا بەماوەیەك وەکو بێژەر لە رادیۆی کوردی بەغدا کاری کردوە.
دوای ئەوەی ئەکادیمای هونەرجوانەکان تەواو دەکات لە ساڵی 1976 دەگەڕێتەوە،شاری هەولێر یەکەم پیشانگەی تایبەتی خۆی لەقوتابخانەی ئەیوبیە دەکاتەوە لەپیشانگەیەکەدا (30) تابلۆی زیتی و ئاوی نمایش کرد،لە ساڵی 1982لەگەڵ کۆمەڵەی لە هونەرمەندان، بەشداری پیشانگەی پۆستەرات کردوە، هەروەها بەشداری چەندین چالاکی هونەری،لەرێگەی یەکێتی ئافرەتانی کوردستان و سەندیکای هونەرمەندانی کوردستان کردوە.
هونەرمەند نەسیرین خان لەساڵی 1983 دەگوازرێتەوە بۆ شاری دهۆك لەوێش لەگەڵ هونەرمەندانی دهۆك لە چالاکی هونەری بەردەوام بووە،لەساڵی 1983 لە بەرێوەبەرایەتی چالاکی قوتابخانەکان بەشداری پێشبرکێ (پۆستەرات)ی پارێزگای کردوە،هەر لەشاری دهۆك لە ساڵی

2004 پیشانگەیەکی تایبەتی خۆی لە هۆڵی (شەهید سەلمان) کردەتەوە، 35 تابلۆی خۆی نمایش کرد.

هونەرمەند نەسرین خان بەماوەی 7ساڵ مامۆستا بووە لە پەیمانگەی هونەرە جوانەکانی دهۆك، ئەندامی کارای سەندیکاری هونەرمەندانی کوردستانە، دوای خانەشین بوونی گەڕاوەتەوە شاری هەولێر لە ئێستادا خۆی ئامادە دەکات بۆ کردنەوەی پیشانگایەکی تایبەت.

شایانی باسەخاتوو نەسرین خان منداڵەکانیش هەمان رێچکەی هونەری ئەویان گرتووە ،دوو کوڕی هەیە بە ناوی (یونس) کە دەرچوی پەیمانگای هونەرەجوانەکانی هەولێرە بەشی شێوەکاری ودەرچووی کۆلێژی هونەرە جوانەکان بەشی سینەما وە (یوسف) ئەویش دەرچووی پەیمانگای هونەرەجوانەکانی هەولێرە بەشی شێوەکاری.

بۆ نووسینی ئەم بابەتە سوودم لەم بەڕێزانەی خوارەوە وەرگتووە:

- واحید مەرجان ئەو هونەرمەندەی نیو سەدەی تەمەنی بەهونەر بەخشی جەمال دەلاك.
  - پەیوەندی تەلەفۆنی لەگەڵ هونەرمەند هەشیار مەرجان .
  - پەیوەندی تەلەفۆنی لەگەڵ تابان خان .